್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.— ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕಥರಿಗೆ ಯಾವ್ಯಾವ ಉದ್ದೇತಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ! ಈಗಾಗಲೇ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ !

್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ. — ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆಗಾಗಿ, ಮತ್ತು ಖಾಯಿರ ಬಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ವಾನಿಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ.—ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸ್ಪಂತ ಮಡುವೆ, ಅಂದರೆ ನೌಕರ ಬ್ಯಾಚಲರ್ ಆಗಿದ್ದರ ಅವರ ಮಧುವೆಗೂ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಠಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಕೊಡಬಹುದು ಬಹುಶಃ.

Ratio between Teachers and Pupils in Schools

306. Sri R. N. LAKSHMIPATHI (Gowribidanur) .--

Will the Minister for Agriculture and Education be pleased to state:

- (a) whether any ratio has been fixed between teachers and pupils in Primary and Middle Schools;
- (b) if so, whether the ratio has been maintained in all the schools in Gowribidanur Taluk?

A.—Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Agriculture and Education).—

- (a) Yes. 1:40 in Standards I-IV and 1:45 in Standards V:VII.
- (b) No. It has not been possible to sanction the required number of posts due to shortage of funds.
- ಶ್ರೀ ಆರ್. ಇವ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ತಾವು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳು ತ್ರೀರಿ. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ 4-5 ಸೆಕ್ಷನ್ ಇರುವದರಿಂದ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ, ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲವೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾನ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಗತಿದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ತಾಥ್ಯಾ:
- ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಒಂದು ವಿಷಯ ಗಮನಿನಬೇಕು. 40 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರು ಉಪಾಥ್ಯಾಯರು ಎಂದು ನಿಯಮ ಇರುತ್ತದೆ. 40ರ ಮೇಲೆ 25ಕ್ಕೆ ಮೊರಿದರೆ, ಇನ್ನೊ ಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ. 25ರ ಒಳಗೆ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ರ ರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿ ಉಪಾಥ್ಯಾಯರ ನಂಖ್ಯೆ ಕಡ್ಡಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

್ಷ್ರೀ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ....ಪ್ರಾಥಮಿಕಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಮಾಣ 1 :40 ಇರುವುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಟ್ಟ ಕಡಮೆಯಾಗಲ್ಲು ಕಾರಣವಲ್ಲವೆ १

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಇದರಿಂದ ಕಡಿವೆುಯಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ನಿಠ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.....ಇದು ಖಾನಗೀಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತಹೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ವಿ. ಶಂಕಠಗೌಡ. _ ಹೌದು ಖಾನಗಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ಯಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಹತಿ.—ಅನೇಕ ಜನರು ಎಸ್. ಎಸ್. ಎರ್. ಸಿ. ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಟೀಡರ್ಸ್ಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಆಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ 60-70 ಹುಡುಗರು ಇದ್ದರೂ, 4-5 ಸೆಕ್ಷನ್ ಇದ್ದರೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಾರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಲ್ಲ. ಇದೆರ್ನ್ಲಾ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳಿಸಿದ್ದು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀಠಿ, ಇದು ಯಾವ ರೀತಿ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಸರಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ`—ಇಂಥ ಕೇಸಸ್ ಇದ್ದರೆ ಮಾಸ್ಯ ಸಹಸ್ಯರು ನನಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಬಹುದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಬುದ್ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ ನಾನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮತೆಗೆರುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುಠೆಡ್ಡಿ.—ಈಗ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು ಸ್ಕೂಲ್ ಬ್ರೋರ್ಡಿನವರು ಕೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳನ್ನು ಕೊಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು !

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಬಹಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೆವಲ್ನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್ವ್ಯೂ ಮಾಡಿ ಡಿ.ಎಲ್.ಆರ್.ಸಿ. ಯವರು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅದರ ಅರ್ಥ ಭರ್ತಿಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಆಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಆರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಯಾವುದಾದರೂ ಪಾಠಶಾರೆಯಲ್ಲ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ರುಗಳ ನಂಖೈ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ.—ಈಗ ನಾಲ್ಕು ತರಗತಿಗಳು ಇರತಕ್ಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಥ್ಯಾಯ 40 ಜನ ಇದ್ದರೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಒಂದು ಕ್ಲಾ ನನ್ನು ಒಂದು ದಿವನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಪ್ಯಾಂಡರ್ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, 8 ಗಂಟೆ ಕಾಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಪಾಠ ಬೋಧನೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಿಡಿಯ ಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ._ಪ್ರಶ್ನೆ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಲ್ಲ.

9-00 л.м.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ವರಂಗನಾಥ.—40 ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಉಶಾಧ್ಯಾಯನು ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬನು ನಾಲ್ಕು ಕ್ಲಾಸುಗಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಒಂದು ತಂಗತಿಗೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಆಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ. _ಎಂಟು ಗಂಟೆ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಠ್. ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೂ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೋಡುತ್ತೇವೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರುವುದು ಏತಕ್ಕೆ ಕಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟ್ರರ್ ಅವರಿಗೆ ನಂಬಳ ಕೊಡಲು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಯಾತಕ್ಕೆ ? ಅಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ನಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಅಂಥ ನ್ಯೂನ್ಯತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬದ್ದರೆ ಅಂಥಾದ್ಡನ್ನ ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

Grant of 2 per cent of Foreste Rvenue to Khanapur Taluk

307. Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).-

Will the Minister for Revenue and Forests be pleased to state :-

(a) whether any respresentation was made from the T.D.B., Khanapur and the D.D.C., Belgaum requesting the Government to canotion the yearly grant of at least 2 per cent out of the Forest Revenue obtained from Khanapur Taluk;